

Avhending av radioaktivt avfall

Prosedyre for beregning av henfall i avfall som står til «decay»

Åpne strålekilder skal håndteres i samsvar med «[Avfallsforskriften](#)», og avhendes i henhold til aktivitetsnivå og halveringstid på nuklidene som benyttes. Det er ikke lov å fortynne avfallet for å komme under verdiene gitt i vedlegg I i «[Forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og avfall](#)».

Bruker er ansvarlig for at avfallet blir håndtert på en forsvarlig og riktig måte i henhold til strålingsnivået på avfallet.

Avfall som skal stå til «decay»:

Dette er radioaktivt avfall som hensiktsmessig kan oppnå bakgrunnsstråling innen **ett (1) år**.

Avfall fra radioaktive nuklider pakkes i gule avfallsbeholdere, en beholder for hver nuklide. Dersom avfallet inneholder flere enn en radionuklide skal [summasjonsregelen](#) angitt i «Forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og radioaktivt avfall» benyttes.

For å beregne påkrevd lagringstid kan likningen nedenfor benyttes (formel 1)

$$t = \ln(A/A_0) / [-\ln(2)/t_{1/2}]$$

- t = påkrevd lagringstid (antall døgn)
- A = Spesifikk aktivitet ved tiden t (dvs grenseverdi for nukliden i henhold til [forskrift om radioaktiv forurensning og avfall](#), se tabell 1 over verdier for A)
- A_0 = spesifikk aktivitet i avfallet ved $t=0$ (Bq/g ved tid $t=0$, altså aktivitet ved innkjøp dividert på mengden avfall ved $t=0$)
- $t_{1/2}$ = nuklidens halveringstid (se tabell 1 over halveringstider)

Dersom aktiviteten etter påkrevd lagringstid er under spesifikk aktivitet for radioaktivt avfall gitt i «Forskrift om forurensningslovens anvendelse på radioaktiv forurensning og avfall» ([vedlegg I](#), og tabell 1), og tiden er **kortere enn ett år** kan avfallet avhendes som [problemavfall/farlig avfall](#).

Den gule avfallsbeholderen skal lukkes forsvarlig og settes til «decay» på godkjent lagringsplass.

Dersom påkrevd lagringstid er **over ett år** så må avfallet sendes som radioaktivt avfall til godkjent avfallsmottak. Kontakt lokal strålevernkoordinator før avfallet sendes.

Emballering:

Benytt gul plastbeholder som skal merkes med:

- Aktuell nuklide
- Aktivitet
- Dato for når beholderen ble satt til «decay»
- Signatur

Generell regel ved UiB:

Basert på beregninger av påkrevd lagringstid (tabell 2) vil det ved UiB være mulig å la F-18 og P-32 stå til decay for så å avhendes som problemavfall/farlig avfall.

P-33, Na-22 og Cr-51 må sendes til IFE som radioaktivt avfall.

H-3, C-14, S-35 og I-125 må sendes som radioaktivt avfall til Senja Avfall IKS.

Vedlegg:

Tabell 1. Oversikt over nuklider, halveringstider ($t_{1/2}$) og grenseverdier (A)

Nuklide	Halveringstid ($t_{1/2}$)	A (grenseverdi i henhold til forskrift om radioaktiv forurensning og avfall) (Bq/g)
^3H	12,3 år	100
^{14}C	5730 år	10
^{18}F	1,8 timer	1
^{22}Na	2,6 år	0,1
^{32}P	14,3 dager	1000
^{33}P	25,6 dager	1000
^{35}S	87,5 dager	100
^{51}Cr	27,7 dager	100
^{125}I	60,1 dager	100

Tabell 2. Beregninger av påkrevd lagringstid.

Mengden avfall settes som 1 g (som er ca vekt på den innkjøpte isotopen ved $t=0$).

A_0 settes til 37 MBq som vil være en typisk aktivitet brukt ved UiB.

Halveringstid ($t_{1/2}$) og Spesifikk aktivitet (A) er fast for hver nuklide.

Nuklide	A (spesifikk aktivitet ved tiden t) (Bq/g)	A_0 (spesifikk aktivitet i avfallet ved $t=0$)	$t_{1/2}$ (halveringstid)	t (påkrevd lagringstid)
^{18}F	1	37 MBq/g	1,8 timer	45 timer
^{32}P	1000	37 MBq/g	14,3 dager	216 dager
^{33}P	1000	37 MBq/g	25,6 dager	388 dager
^{51}Cr	100	37 MBq/g	27,7 dager	512 dager
^{125}I	100	37 MBq/g	60,1 dager	1112 dager

Formel 1 er omskrevet fra denne formelen:

$$A = A_0 e^{-\lambda t}$$

hvor,

A = spesifikk aktivitet ved tiden t (grenseverdi for den enkelte nuklide i forskrift om radioaktiv forurensning og avfall)

A_0 = spesifikk aktivitet i avfallet ved $t=0$

$\lambda = \ln(2) / t_{1/2}$ hvor $t_{1/2}$ er nuklidens halveringstid